

КАКО СЕ
ФИНАНСИРА
УЧЕШЋЕ
У МИСИЈАМА

ЦЕНА ИЗЛАСКА У СВЕТ

Нови безбедносни изазови поново су у први план избацили мировне операције. Учествовање у њима представља један од путева којима мале земље, као што је СЦГ, излазе на међународну војну сцену. И то кошта. Колико? И да ли је то довољно да би подстакло људе на одлазак у мировну операцију?

С д потенцијалних учесника у мировним операцијама не може да се очекује да оду "тамо далеко" само зато што то доноси одређене поене земљи у међународним односима. Поред мотивације да се напредује у војничкој професији, жеље за усавршавањем, новац је трећи битни елемент који одређује хоће ли потенцијални "мировњак" одлучити да то постане и у стварности.

КОФИЦИЈЕНТИ ЗА "ТАМО ДАЛЕКО"

Новом Уредбом о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника ВСЦГ, особља цивилне заштите и запослених у органима управе Савета министара за време учешћа у мировним операцијама и другим активностима у иностранству (*Службени лист СЦГ* бр. 32, од 5. августа 2005.) учињен је покушај да се уважи таква мотивација. С истом намером донет је и Правилник о накнадама трошкова професионалних припадника ВСЦГ, особља цивилне заштите и запослених у органима управе Савета министара за време учешћа у мировним операцијама и другим активностима у иностранству (*Службени војни лист* бр. 35, од 29. септембра 2005.).

Према Уредби, плата професионалних припадника Војске за време служења у мировним операцијама одређује се према коефицијентима и састоји се од плате, зависно од чина (за професионалне војнике), односно плате према групама радних места (за цивиле у Војсци), те других новчаних додатака. Коефицијенти се, зависно од чина, крећу у широком распону. Шта то конкретно значи?

Коефицијенти се одређују на основу чина, додатка за штабне и командне дужности, специфичности дужности, климатских и

географских услова, те на основу ризика у служби. Укупна примања учесника у мировним операцијама чине плата у иностранству и плата у земљи. Систем новчаних примања прављен је тако да буде подстицајан. Примера ради, месечна плата цивила из најниже платне групе, у земљи најмањих ризика и најповољнијих климатских услова, износи 760 долара, уз плату у земљи. У најтежим околностима (земља високог ризика и најлошијих климатских услова, уз обављање специфичне дужности) исто лице у иностранству би зарадило 2.360 долара месечно и плату коју је примало у земљи. Војник разводник, под истим условима био би "добар" 800 (најмања могућа зарада), односно 2.400 долара месечно (максимална зарада), уз "домаћу" плату. У стварности, ретко када ће се десити да се заради најмање, односно највише. Под истим условима, генерал-мајор или вицеадмирал месечно може да заради од 3.120 до 4.800 долара (и "домаћу" плату), а

ДОДАТАК ЗА УСЛОВЕ

И подручје у коме се мировна операција одвија (високе планине, тропски простор, поларни или пустиња) утиче на њену тежину. Стога постоји и додаток за географско-климатске услове. Висину коефицијента за тај додаток такође потписује министар одбране, а предлаже Центар за мировне операције.

ЧЕТИРИ ГРУПЕ

Мисије су, по опасности, сврстане у четири групе. У прву групу сврставају се мисије са честим и повременим оружаним инцидентима, у другу – подручја погођена природним и другим катастрофама, у трећу – подручја у којима се јављају повремени инциденти или постоји повећана опасност од повреде и скривених убојних средстава, а четврту групу чине мисије на подручјима где владају заразне болести. Лака мисија је, примера ради, она на Кипру, јер не постоји опасност за живот и здравље. Мисије у Африци рачунају се као полутешке због могућег наиласка на мине, става месног становништва и слично. Мисије као што су у Авганистану су средње високог ризика. У овом тренутку сматра се да је мисија у Ираку најопаснија. У односу на ризик, одређен је и додаток за новчана примања који одражава објективну опасност. Одређује га министар одбране на основу предлога Центра за мировне операције.

цивилна лица у првој групи радних места од 2.920 до 4.520 долара. И њима, такође, следује и динарска плата коју су примали у земљи пре одласка.

Донета решења су савремена и на нивоу оних у земљама које имају дуго и значајно искуство у тој области. Уз то, остављање је могућност повећања коефицијената.

КО ОТВАРА ЦЕП

Законом је одређено да државна заједница СЦГ обезбеђује посебна средства којима ће се финансирати те активности, али је то за сада само слово на папиру. Данас то плаћа Војска, односно мировне мисије се финансирају из редовних буџетских средстава намењених за "војне" плате у земљи. Терет државних обавеза још једном је пребачен на војна плећа, премда није никаква тајна да ВСЦГ грца због недовољних средстава којима располаже.

Иако се на нормативном плану не могу наћи замерке начину финансирања домаћих припадника мировних операција, у пракси се појављују неки проблеми. Примања лица у мисијама обрачунавају њихове матичне јединице. Оне, потом, обрачунаску документацију достављају Рачуноводственом центру. Међутим, плате тих људи нису планиране у буџету, те кад се тај износ појави у Трезору Народне банке, поставља се питање његове исплате.

Када су се већ нашли у мисији, војници треба да се сместе и хране. У мисијама УН у оквиру којих се сада налазе наши представници, трошкове такве врсте обезбеђују Уједињене нације. Трошкове осигурања такође сноси УН, које, илустрације ради, плаћају 50.000 долара у случају погибије припадника мировне мисије под њеним окриљем.

Међутим, шта ће се десити у тренутку када земља уђе у интеграције и наши војници оду у мисије које нису под окриљем УН? Уредба о осигурању, која је недавно ступила на снагу, представља важан корак у настојању да се то питање реши на време. Настоји се да се нађу осигуравајућа друштва која ће осигурати наше припаднике у иностранству. Према доступним информацијама, домаће компаније нису заинтересоване за то. Управа за снабдевање МО треба да распише тендер, а у буџету да се осигурају средства за премије осигурања. Када се тај процес заврши, сваки учесник у мировној мисији појединачно биће двоструко осигуран, и домаћим и осигурањем УН у мисијама под окриљем те организације.

ДВОСТРУКИ СТАЖ

Време проведено у мировној операцији рачуна се у стаж осигурања у двоструком трајању. Они који су отишли у операцију, задржавају статус у земљи и, после повратка, враћају се на своје формацијско место.

Настојањем Центра за мировне операције донет је и Правилник о накнадама трошкова професионалних припадника ВСЦГ, особља цивилне заштите и запослених у органима управе, Савета министара за време учешћа у мировним операцијама. Њима се, приликом упућивања у мировне операције, учешћа и повратка обезбеђују бесплатан превоз, смештај и исхрана, и за то им не припада накнада. У посебним случајевима – одсуства ради обиласка (једном годишње) или смрти брачног друга или деце – трошкови превоза биће надокнађени.

Снежана ЂОКИЋ

Ред. бр.	Чин	Коефицијент за чин и група радних места за ЦД	Додатак за командне и штабне дужности		Додатак за специфичну дужност		Додатак за ризик у служби		Додатак за географске и климатске услове		УКУПНО коефицијент		УКУПНО УСД (основна 400)	
			од	до	од	до	од	до	од	до	од	до	мин	макс
1.	ген.мај и контраадмирал	7,50	0,20	0,40	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	7,80	12,00	3120	4800
2.	пук. и кбб.	7,00	0,20	0,40	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	7,30	11,50	2920	4600
3.	пук и кф	6,50	-	0,40	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	6,60	11,00	2640	4400
4.	мај и кк	6,00	-	0,40	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	6,10	10,50	2440	4200
5.	к1к и пбб	5,50	-	0,20	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	5,60	9,80	2240	3920
6.	кап и пф	4,50	-	0,20	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	4,60	8,80	1840	3520
7.	пор и лк	3,50	-	0,20	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	3,60	7,50	1440	3000
8.	ппор	3,00	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	3,10	7,10	1240	2840
9.	з1к	2,80	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,90	6,90	1160	2760
10.	заст	2,70	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,80	6,80	1120	2720
11.	св1к	2,60	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,70	6,70	1080	2680
12.	ств	2,50	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,60	6,60	1040	2640
13.	в1к	2,40	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,50	6,50	1000	2600
14.	вод	2,30	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,40	6,40	960	2560
15.	млв	2,10	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,20	6,20	880	2480
16.	дес	2,00	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,10	6,10	840	2440
17.	раз	1,90	-	-	0,10	0,40	-	3,00	-	0,70	2,00	6,00	800	2400

Шема примања професионалних војника у мировној операцији